

Juan Carlos Olivares

Quadern de teatre

El cansament és un dels perills que corren els creadors que estan al capdavant dels principals escenaris catalans

Esclaus de l'èxit

A començaments d'any Oriol Broggi va adoptar una important decisió: abandonar la direcció del recentment creat Centre d'Arts Escèniques de Terrassa. Nou mesos va durar a L'Alegria. Passat el postpart, va cedir la criatura a l'actor i director Pep Pla. Broggi podria ser la primera baixa d'un model de gestió cultural que ha tendit cap al monocultiu de la figura del director d'èxit, enrolat per llançar o relançar projectes teatrals públics i privats.

L'atàvic recel cap a l'artista sembla haver-se dissipat en els últims anys. Després de situar-se durant molt de temps com a l'última opció, el creador ha començat a escalar llocs i ocupar la seva plaça entre els favorits. Empesos per aquest interessat canvi de percepció de polítics i empresaris, en els últims anys i mesos han assumit funcions de gestors artístics Calixte Beito (Romea), Àlex Rigola (Lliure), Sergi Belbel (Teatre Nacional de Catalunya), Ferran Madico (Centre de les Arts Escèniques de Reus, CAER), Javier Daulte (Villarroel) i Josep Maria Pou (Goya).

Una bona porció del Walhalla de l'escena catalana –i un pessic de l'estranger– al capdavant de les principals institucions teatrals del país per la sinèrgia de les administracions i l'empresa Focus.

L'abandó de Broggi (per diferències irreconciliables amb l'àrea de Cultura de l'Ajuntament de Terrassa) ha posat en evidència la creu d'aquesta nova visibilitat pública del creador, sobtadament sotmès a un doble o triple judici. Una sobreexposició de la qual també s'ha dolgut amb la seva habitual discreció Sergi Belbel, blanc de la crítica des

Oriol Broggi només ha durat nou mesos escassos al capdavant del Centre d'Arts Escèniques de Terrassa i ha decidit tornar a dirigir ■ MIQUEL ANGLARILL

que va accedir a la direcció artística del TNC. És possible que a l'hora del balanç, consumada la relació i obertes les recambres secretes, la part més afavoridora en l'intercanvi sigui la institució. Què hi guanya? Prestigi –també publicitat–, una línia artística definida i una personalitat diferenciada que fidelitza el públic, a més d'una valuosa agenda de contactes que a vegades obre les cobejades portes a l'exterior.

Què hi guanya el creador? Projectió mediàtica i la satisfacció, amb

Entre magres pressupostos i interlocutors poc preparats, s'esgoten les personalitats més brillants

una mica de sort, de desenvolupar i consolidar un projecte artístic. I què hi perd? Més llibertat de la que s'imagina. Les promeses i les cartes blanques en un país de curta tradició en la conducció de la cultura pública són fràgils i amb facilitat acaben fetes miques a la paperera. Entre magres pressupostos i interlocutors sense la necessària preparació i especialització, es poden esgotar prematurament les personalitats més brillants, de les quals queden només un cansat rastre del que van ser.

Durant aquesta temporada, aquesta amenaça s'ha observat en algun dels elegits. El cansament creatiu ha tingut efecte en el seu treball quan han intentat complir en tots els fronts. D'altres han optat per establir un quadre de prioritats –bretxa escollida per la part contrària per rebaixar la coherència dels seus projectes– o senzillament no han fitxat, com sembla que és el cas de Javier Daulte, la mà del qual segueix sent invisible en la programació del Villarroel.

Perfils híbrids

■ El perill del monocultiu en un territori cultural com el nostre és que un cop s'entra en una mínima dinàmica del fracàs s'arrossegui el fràgil ecosistema construït. La presència d'importants creadors artístics al capdavant de reconegudes institucions culturals coexisteix amb altres fórmules que confereixen més dinamisme, riquesa i seguretat a l'ecosistema cultural.

De tota manera, no hi ha gaires alternatives en un país que no ha considerat mai la cultura com un bé que exigeix una gestió pública d'alt nivell. A vegades sona la flauta i apareixen gestors que sobresurten de la mediocritat. Però a les primeres indagacions en la seva bio-

grafia professional abunden indicis de carreres fetes al marge de les promocions institucionals del país.

Amb un panorama tan desolador, sorprèn que s'entrevegin interessants excepcions. Les més pròximes són dos noms lligats a projectes que seran realitat a curt i mitjà termini. Un perfil híbrid, lligat tant a la creació com a la gestió cultural des de fa anys, és el de Francesc Casadesús, responsable de tirar endavant el Centre de les Arts del Moviment de Barcelona. El primer intent seriós de donar-li contingut al Mercat de les Flors després d'una llarga decadència per la indefinició de la política teatral de l'Ajuntament de Barcelona.

Casadesús, responsable del Centre de les Arts del Moviment ■ F. MELCION

També és prometedora la figura de Salvador Suñer, nomenat responsable del futur centre escènic de Girona en la Nau Kropotkin del multicentre cultural instal·lat a l'antiga fàbrica Coma-Cros de Salt. Suñer, productor del consolidat festival de Temporada Alta, administrarà entre 900.000 i 1.400.000 euros de pressupost per a un dels principals projectes descentralitzats del mapa teatral català.

Dos noms que obren el panorama sobre el perfil que requereixen les arts escèniques a Catalunya. No són els únics –n'hi ha molts més–, però enriqueixen el catàleg de professionals que poden i han de liderar el projecte cultural del país.